

Kernpunten

- In deze Facts & Figures gaan we na of het leesgedrag is toe- of afgenomen over de periode 2009 tot 2020.
- We maken hiervoor gebruik van drie edities van de Participatiesurvey (2009, 2014, 2020).
- Deze data worden onderworpen aan bi- en multivariate analyses. In de multivariate modellen controleren we of er effectief sprake is van periode-effecten, of dat deze effecten het gevolg zijn een veranderende samenstelling van de bevolking.
- De bivariate analyses tonen dat de proportie fictielezers in 2020 hoger lag dan in 2014. Ook de proportie lezers van non-fictie lag in 2020 hoger dan in 2014 (en nipt significant hoger dan in 2009). Hierdoor is het algemeen leesgedrag in 2020 licht toegenomen ten opzichte van 2014.
- In de multivariate analyses zijn de resultaten iets complexer.
- De proportie lezers van fictie is in 2020 nog altijd hoger dan in 2014 na controle voor veranderingen in de steekproefsamenstelling naar leeftijd, geslacht en opleiding. Cultuurparticipatieve ouders heffen dit effect op, maar dit kan een steekproefeffect zijn.
- Non-fictie wordt in 2020 door een groter deel van de steekproef gelezen dan in 2014. Dit effect blijft constant, ook na controle voor veranderingen in de steekproefsamenstelling.
- Mensen met cultuurparticipatieve ouders hebben tevens een grotere kans om non-fictie te lezen.
- Opleiding heeft een groot effect op leesgedrag. Hoogopgeleiden behoren vaker tot de groep lezers dan laagopgeleiden.
- Leeftijd hangt enkel samen met het lezen van fictie: de proportie lezers onder oudere leeftijdsgroepen (vanaf 55 jaar oud) ligt lager dan onder de jongere leeftijdsgroepen.
- Onder vrouwen wordt meer gelezen dan onder mannen. Dit geldt zowel voor fictie als non-fictie.
- Mensen opgegroeid in een cultuuractief gezin behoren vaker tot de lezers dan zij die opgroeiden in een gezin waar de ouders niet cultuuractief waren.
- Over de periode 2009-2020 nam de kloof in leesgedrag tussen hoog- en laagopgeleiden initieel toe tussen 2009 en 2014, maar tussen 2014 en 2020 nam deze vervolgens af. In 2020 verschillen respondenten met een diploma secundair onderwijs niet meer van laagopgeleiden. Het verschil met hoogopgeleiden nam in 2020 terug af naar het niveau van 2009.

Inleiding

Het leesgedrag van Vlamingen wordt nagegaan in de Participatiesurvey (PaS). Hierbij kiezen we voor een zeer rudimentaire maat, aangezien er een grote diversiteit bestaat aan wat en hoe men kan lezen.

In de PaS wordt gepeild naar het lezen van een boek of strip in de vrije tijd tijdens de zes maanden voorafgaand aan de bevraging. Indien dit het geval is peilt de vervolgvraag naar het al dan niet lezen van acht genres van boeken en een open categorie (andere). De gebruikte genres zijn identiek aan de bevraging van de PaS-2014 en -2009. In vergelijking met de PaS-2014 en -2009 wordt er in de editie van 2020 niet gevraagd naar de frequentie van het lezen van specifieke genres van boeken. Hierdoor kunnen we enkel een vergelijking maken van Vlamingen die tijdens de zes maanden voorafgaand aan de bevraging minstens een boek (volledig of minstens voor de helft) gelezen hebben. We doen dit voor leesgedrag in het algemeen en maken tevens het onderscheid tussen het lezen van fictie (roman, poëzie, strip) en van non-fictie (wetenschappelijk boek, doe-boek, reisboek).

Het leesgedrag werd in de eerste editie van de Participatiesurvey (2004) niet op een vergelijkbare manier bevestigd. De vergelijking zal dus enkel gebaseerd zijn op de PaS-bevragingen van 2009, 2014 en 2020. We gebruiken in alle analyses respondenten die bevestigd werden in februari en maart, aangezien we enkel in deze twee maanden data verzamelden in 2020. Uit de voorgaande edities werden ook enkel de respondenten geselecteerd die bevestigd werden in de maanden februari en maart. Op deze manier sluiten we seizoensgebonden verschillen in participatie uit. De percentages in deze bijdrage verschillen dus van de cijfers van vorige publicaties over de PaS-edities uit 2009 en 2014, aangezien het in deze publicatie enkel gaat over de respondenten die in februari en maart bevestigd werden. Voor een volledige vergelijkbaarheid gebruiken we daarnaast enkel de data van Vlamingen in de steekproef (geen Brusselaars omdat niet langer wordt toegestaan op taalrol te selecteren in Brussel) tussen de 15 en 85 jaar oud op het moment van bevestiging.

Algemene vergelijking

Tabel 1 en figuur 1 tonen dat de proportie lezers het laagst lag in 2014, gevolgd door 2009. Het meest gelezen werd er in 2020. 59,2% van de respondenten in 2020 las in de voorbije zes maanden een boek of strip. Dit is significant hoger dan de proportie lezers in 2014 maar verschilt niet significant van het cijfer in 2009. Gelijkaardige verschillen zien we voor zowel fictie als non-fictie. 51,8% van de respondenten gaf aan een fictieboek gelezen te hebben in 2020, waarmee er significant meer fictie gelezen werd in 2020 dan in 2014. Ook lazen significant meer mensen non-fictie in 2020 (50,8%) dan in 2014 en 2009. Het verschil tussen 2020 en 2009 is weliswaar zeer nipt significant.

Tabel 1: Leesgedrag (in %) in 6 maanden voorafgaand aan de bevraging (2009 – 2014 – 2020)

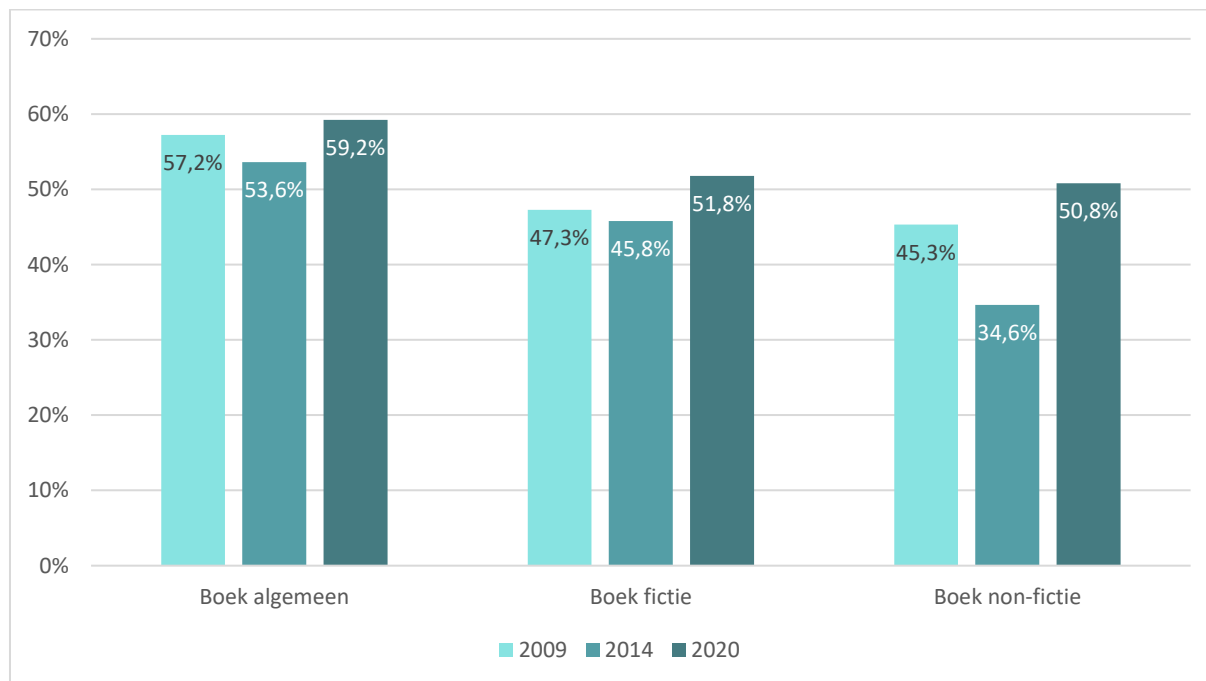
	Editie survey		
	2009	2014	2020
Boek algemeen		*2	
Niet gelezen	42,8 (3,3) ¹	46,4 (3,1)	40,8 (4,3)
Gelezen	57,2 (3,3)	53,6 (3,1)	59,2 (4,3)
Boek fictie		*	
Niet gelezen	52,7 (3,3)	54,2 (3,1)	48,2 (4,4)
Gelezen	47,3 (3,3)	45,8 (3,1)	51,8 (4,4)
Boek non-fictie	*	*	
Niet gelezen	54,7 (3,3)	65,4 (3,0)	49,2 (4,4)
Gelezen	45,3 (3,3)	34,6 (3,0)	50,8 (4,4)
n	887	990	498

Noten:

¹ Cijfers tussen haakjes geven het betrouwbaarheidsinterval weer: met een waarschijnlijkheid van 95% zal het ware percentage in de populatie zich bevinden in het interval tussen 39,5 (=42,8-3,3) en 46,1 (=42,8+3,3)

² Significantie wordt aangeduid met *. *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$; n.s. = niet significant

Figuur 2: Leesgedrag (in %) in 6 maanden voorafgaand aan de bevraging (n₂₀₀₄= 515; n₂₀₀₉= 887; n₂₀₁₄= 990; n₂₀₂₀= 498)

Resultaten multivariate analyses

In het voorgaande deel bespraken we de proportie lezers over drie PaS-edities van 2009 tot 2020. De resultaten tonen dat het aantal lezers, zowel van fictie- als non-fictieboeken, het hoogst lag in 2020 en vooral significant verschilt van 2014. In dit deel gaan we na of dit tijdeffect standhoudt in multivariate logistische regressieanalyses. Op die manier kunnen we nagaan in welke mate evoluties tussen de verschillende metingen (periode-effecten) eventueel toe te schrijven zijn aan evoluties in de samenstelling van de steekproef (bv. vergrijzing, toename van onderwijsniveau, ...).

We zullen gebruikmaken van drie verschillende afhankelijke variabelen: lezen in het algemeen, lezen van fictieboeken en lezen van non-fictieboeken. Alle variabelen zijn dummy's die het al dan niet lezen van een boek meten (0=geen boek gelezen; 1= minstens een boek gelezen).

Het leesgedrag zal getoetst worden aan de hand van vijf onafhankelijke variabelen. **Editie** vat het jaar waarop de Participatiesurvey plaatsvond. We beschikken over vier meetmomenten namelijk *2004*, *2009*, *2014* en *2020* (referentie). Voor **geslacht** onderscheiden we *man* en *vrouw* (referentie). We voegen **leeftijd** toe aan de analyse in zes categorieën van *14 tot 25 jaar*, *26-39 jaar* (referentie), *40-54 jaar*, *55-64 jaar*, *65-74 jaar* en *75-85 jaar*. Het **opleidingsniveau** van individuen is verbonden met sociale status, en voorspelt in voorgaand onderzoek consequent cultuurparticipatie. Hoogopgeleide individuen participeren meer aan culturele activiteiten met hoge status, en participeren breder aan cultuur dan laagopgeleiden. We vergelijken het bibliotheekbezoek van respondenten die hoogstens een *diploma secundair onderwijs* (referentie) haalden met iedereen die *nu dagonderwijs volgt*, anderzijds iedereen die *ten hoogste een diploma lager secundair onderwijs* heeft en tot slot de *hoogopgeleiden*. Er wordt ook een variabele toegevoegd voor de **cultuurparticipatie van de ouders** in de periode dat de respondent tussen de 12 en 14 jaar oud was die het verschil maakt tussen *wel kunstparticipatie* en *geen kunstparticipatie* (referentie) van de ouders. Dit wordt gemeten aan de hand van vier items. Het participeren aan cultuur wordt als belichaamd cultureel kapitaal doorgegeven over generaties, via primaire socialisatie. Dit komt tot stand door tijdens de jeugd samen met de ouders aan cultuur te doen, en een voorbeeld te hebben van ouders die aan cultuur doen. Ook deze relatie wordt in internationaal sociologisch onderzoek herhaald vastgesteld.

De modellen worden als volgt opgebouwd: model 1 vormt het basismodel waarin enkel editie wordt opgenomen. In model 2 voegen we vervolgens geslacht, leeftijd en opleidingsniveau toe om te controleren voor de bevolkingssamenstelling. In het derde en laatste model voegen we ten slotte de kunstparticipatie van de ouders toe aan het voorgaande model. In tabel 2 rapporteren we de odds ratio's en de Nagelkerke R^2 voor de drie modellen. Naarmate de Nagelkerke R^2 stijgt, wijst dit op een betere predictie van het al dan niet lezen van boeken.

Leesgedrag algemeen

Model 1 in tabel 2 bevestigt de verschillen die we vonden in de bivariate analyse: in 2014 waren er over het algemeen minder lezers dan in 2020 (OR=0,80).

In model 2, het model waar we toetsen of editie-effecten standhouden na controle voor de steekproefsamenstelling, meer concreet door geslacht, opleiding en leeftijd, blijkt dat mannen een lagere odds kennen om te lezen dan vrouwen (OR=0,74) en zowel hoogopgeleiden (OR=3,51) als mensen die nog onderwijs volgen (OR=1,74) meer lezen dan mensen met een diploma hoger secundair onderwijs. Mensen met ten hoogste een diploma lager secundair onderwijs lezen dan weer beduidend minder dan mensen met een diploma hoger secundair onderwijs (OR=0,49). De leeftijdseffecten tonen vooral dat de oudere leeftijdsgroepen overwegend minder lezen. Onder de leeftijdsgroepen vanaf 55 tot 85 jaar is de proportie lezers significant lager dan onder de 26- tot 39-jarigen. Zowel de jongeren (van 14 tot 25 jaar) als de leeftijdsgroep van 40 tot 54 jaar oud verschillen niet van de 26- tot 39-jarigen in hun leesgedrag. Ondanks de relevantie van geslacht, opleiding en leeftijd in de verklaring van leesgedrag, blijven de waargenomen verschillen in leesgedrag tussen 2014 en 2020 standhouden.

In model 3 wordt ten slotte de kunstparticipatie van de ouders toegevoegd. Kinderen uit cultuuractieve gezinnen hebben een hogere odds ratio (OR=1,46) dan kinderen van ouders die niet participeerden. Na invoeging van deze variabele, verschilt het leesgedrag in 2020 niet meer significant van dit in 2014.

Tabel 2: Logistische regressieanalyse naar het lezen van boeken in het algemeen tijdens de afgelopen 6 maanden in drie modellen. Gerapporteerde waarden zijn odds ratio's (n= 2.328)

	Model 1		Model 2		Model 3	
	OR	Sig.	OR	Sig.	OR	Sig.
Constante	1,463	***	1,400	**	1,114	n.s.
Editie survey (ref.: 2020)						
2009	,916	n.s.	1,310	n.s.	1,192	n.s.
2014	,800	*	,780	*	,828	n.s.
Geslacht (ref.: vrouw)						
Man			,738	***	,727	***
Opleiding (ref.: diploma hoger secundair)						
Volgt nog onderwijs			1,742	**	1,706	*
Ten hoogste lager secundair			,489	***	,513	***
Hoger onderwijs			3,506	***	3,418	***
Leeftijd (ref.: 26-39 jaar)						
15-25 jaar			1,656	n.s.	1,618	n.s.
40-54 jaar			1,141	n.s.	1,181	n.s.
55-64 jaar			,846	*	,879	*
65-74 jaar			,835	*	,856	*
75-85 jaar			,800	*	,830	*
Cultuurparticipatie ouders (ref.: geen participatie)						
Wel participatie					1,459	***
Nagelkerke R²	,003		,187		,195	

Noot: significantie wordt aangeduid met *. *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$; n.s. = niet significant

Fictieboeken

Voor fictieboeken volgen we dezelfde analyseaanpak. Model 1 in tabel 3 toont dat de proportie fictielezers in 2014 significant lager lag (OR=0,79) dan in 2020.

In model 2, waar we controleren voor veranderingen in de steekproefsamenstelling, blijkt het effect van de editie 2014 behouden. Ook na controle blijken minder respondenten 2014 fictie gelezen te hebben dan in 2020. Ook toont dit model dat minder mannen fictie lezen (OR=0,68) dan vrouwen. Tevens wordt er opnieuw een sterk effect waargenomen van opleiding, dat heel gelijkaardig is aan dat van lezen in het algemeen: hoogopgeleiden hebben een significant hogere kans om fictie te lezen dan mensen met een diploma hoger secundair onderwijs (OR=2,88). Ook mensen die nog onderwijs volgden op het moment van bevraging hebben een grotere kans om fictie te lezen (OR=1,77). Substantieel minder mensen met ten hoogste een diploma lager secundair onderwijs lezen dan fictie (OR=0,48) dan mensen met een diploma hoger onderwijs. Er werden geen significante effecten naar leeftijd waargenomen.

Tabel 3: Logistische regressieanalyse naar het lezen van fictieboeken tijdens de afgelopen 6 maanden in drie modellen. Gerapporteerde waarden zijn odds ratio's (n= 2.328)

	Model 1		Model 2		Model 3	
	OR	Sig.	OR	Sig.	OR	Sig.
Constate	1,086	n.s.	1,102	n.s.	,907	n.s.
Editie survey (ref.: 2020)						
2009	,840	n.s.	1,009	n.s.	1,043	n.s.
2014	,790	*	,772	*	,804	n.s.
Geslacht (ref.: vrouw)						
Man			,677	***	,668	***
Opleiding (ref.: diploma hoger secundair)						
Volgt nog onderwijs			1,773	**	1,740	**
Ten hoogste lager secundair			,476	***	,497	***
Hoger onderwijs			2,879	***	2,809	***
Leeftijd (ref.: 35-54 jaar)						
15-25 jaar			1,580	n.s.	1,548	n.s.
40-54 jaar			1,127	n.s.	1,163	n.s.
55-64 jaar			,918	n.s.	,953	n.s.
65-74 jaar			,811	n.s.	,828	n.s.
75-85 jaar			,689	n.s.	,721	n.s.
Cultuurparticipatie ouders (ref.: geen participatie)						
Wel participatie					1,397	***
Nagelkerke R²	,003		,176		,183	

Noot: significantie wordt aangeduid met *. *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$; n.s. = niet significant

In model 3 verdwijnt het effect van editie. Na toevoeging van participatie aan cultuur door ouders van de respondent, blijkt er geen periode-effect meer waarneembaar. Overige effecten blijven wel

constant. Ook hier vinden we, net zoals bij lezen in het algemeen, dat respondenten uit cultuuractieve gezinnen, een grotere kans hebben om fictieboeken te lezen (OR=1,40).

Non-fictieboeken

Wat betreft het lezen van non-fictie, toont model 1 in tabel 4, dat er in 2020 door meer respondenten non-fictieboeken gelezen werd dan in 2014 (OR=0,52). Het (zeer nipte) significante verschil tussen 2020 en 2009 blijkt hier niet langer significant.

Na controle voor veranderingen in de steekproefopstelling door de toevoeging van geslacht, leeftijd en opleidingsniveau in model 2 blijft het effect van 2014 behouden (OR=0,48). Ook wat betreft non-fictie blijken minder mannen te lezen dan vrouwen (OR=0,68) en zien we de ondertussen bekende effecten van opleiding terug. De proportie non-fictielezers is het laagst onder laagopgeleiden (maximaal lager secundair onderwijs), terwijl deze proportie hoger is onder nog studerende (OR=1,53) en hoogopgeleiden (OR=3,45) dan onder mensen met een diploma secundair onderwijs. Naar leeftijd vinden geen significante effecten wat betreft het lezen van non-fictie.

Tabel 4: Logistische regressieanalyse naar het lezen van non-fictieboeken tijdens de afgelopen 6 maanden in drie modellen. Gerapporteerde waarden zijn odds ratio's (n= 2.328)

	Model 1		Model 2		Model 3	
	OR	Sig.	OR	Sig.	OR	Sig.
Constante	1,038	n.s.	,957	n.s.	,754	n.s.
Editie survey (ref.: 2020)						
2009	,802	n.s.	1,001	n.s.	1,041	n.s.
2014	,522	***	,481	***	,502	***
Geslacht (ref.: vrouw)						
Man			,684	***	,672	***
Opleiding (ref.: diploma hoger secundair)						
Volgt nog onderwijs			1,526	*	1,492	n.s.
Ten hoogste lager secundair			,425	***	,447	***
Hoger onderwijs			3,449	***	3,352	***
Leeftijd (ref.: 35-54 jaar)						
15-25 jaar			,807	n.s.	,785	n.s.
40-54 jaar			1,177	n.s.	1,222	n.s.
55-64 jaar			1,126	n.s.	1,178	n.s.
65-74 jaar			1,058	n.s.	1,083	n.s.
75-85 jaar			,949	n.s.	,985	n.s.
Cultuurparticipatie ouders (ref.: geen participatie)						
Wel participatie					1,509	***
Nagelkerke R²			,022		,202	
					,210	

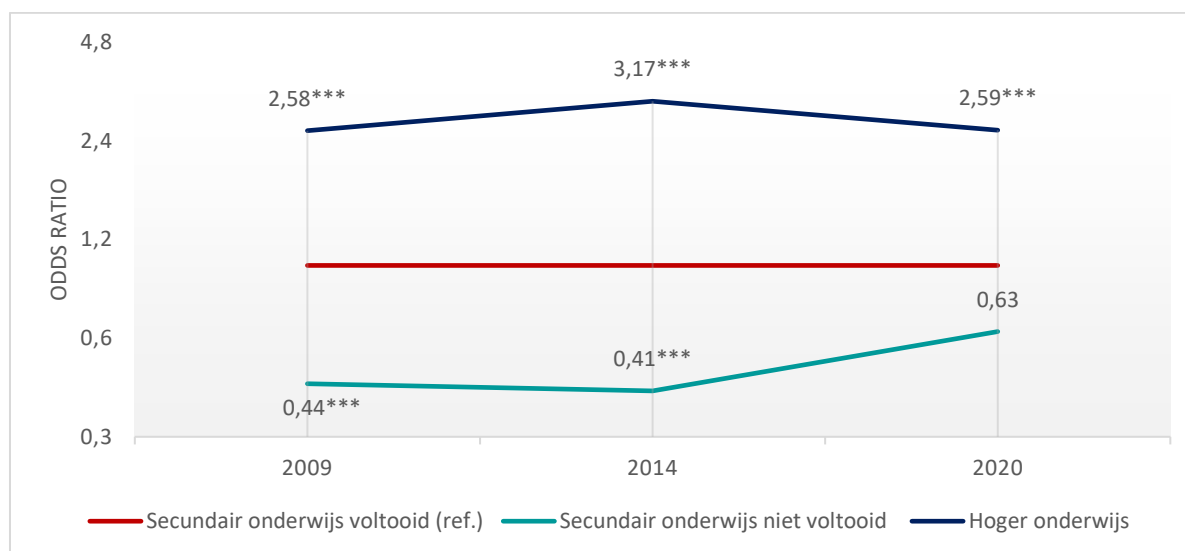
Noot: significantie wordt aangeduid met *. *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$; n.s. = niet significant

In model 3 voegen we cultuurparticipatie door ouders van de respondent toe. Alle effecten blijven gelijkaardig aan die in het voorgaande model. Enkel mensen die nog onderwijs volgen zijn hier niet meer significant afwijkend van mensen met een diploma hoger secundair onderwijs. Het toegevoegd effect van cultuurparticipatie door de ouders toont dat respondenten uit cultuuractieve gezinnen duidelijk een hogere odds ratio hebben om non-fictie lezen (OR=1,51). In tegenstelling tot de analyses naar leesgedrag in het algemeen en het lezen van fictieboeken, blijft er voor het lezen van non-fictieboeken een significant verschil bestaan tussen 2020 en 2014.

Evolutie van de opleidingskloof in het lezen van fictie

Een van de belangrijkste sociale kloven in onze samenleving bestaat er tussen laag- en hoogopgeleiden. Dikwijls wordt er wat betreft leesgedrag gevonden dat hoogopgeleiden vaker dan laagopgeleiden lezen. In deze laatste paragraaf gaan we na in welke mate de onderwijskloof in leesgedrag, en dan specifiek het lezen van fictie, geëvalueerd is in de periode 2009 tot 2020. Voor elk van de drie meetmomenten kijken we naar het effect van opleiding, gecontroleerd voor de effecten van geslacht en leeftijd. In deze analyses nemen we enkel de niet-schoolgaande respondenten op en vormen de personen met een diploma secundair onderwijs de referentiegroep. In figuur 2 geven we de odds ratio voor opleiding voor elk van de meetmomenten weer en duiden we voor laagopgeleiden (secundair onderwijs niet voltooid) en hoogopgeleiden (hoger onderwijs) aan of deze odds ratio significant verschillen van 1. Met andere woorden, of de odds op het lezen van minstens een fictieboek hoger of lager is dan deze voor personen met een diploma secundair onderwijs.

Figuur 2: Leesgedrag van fictie in 6 maanden voorafgaand aan de bevraging volgens opleiding: odds ratio's (analyses per meetmoment enkel afgestudeerden)

Significantie voor verschil t.a.v. referentiegroep : *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$

Figuur 2 toont dat de onderwijksloof in het lezen van fictie licht is afgenomen. Dit is voornamelijk te danken aan de toenadering tussen laagopgeleiden en mensen met een diploma secundair onderwijs. Deze twee groepen verschilden nog significant in zowel 2009 als 2014, maar in 2020 nam het verschil af en bleek het tevens niet meer significant. Hoogopgeleiden verschillen in 2020 wel nog altijd van mensen met een diploma secundair onderwijs, net zoals het geval was in 2009 als in 2014. Tussen 2009 en 2014 nam dit verschil licht toe, maar in 2020 is dit terug gedaald naar een niveau dat gelijkaardig is als in 2009.

Samenvatting

Het percentage van de steekproefpopulatie dat een boek las, zowel fictie als non-fictie, ligt significant hoger in 2020 dan in 2014. Daarnaast is het aandeel lezers van non-fictieboeken in 2020 ook hoger dan dat in 2009.

In de multivariate analyses, waar we controleren voor compositie-effecten van de bevolking, worden de periode-effecten genuanceerd. Voor het algemeen leesgedrag hielden de periode-effecten pas geen stand meer in het derde model, waar de cultuurparticipatie van de ouders werd toegevoegd. In model 2, waar we controleerden voor de samenstelling van de steekproef naar geslacht, opleidingsniveau en leeftijd, hield het periode-effect van 2014 wel stand. Ten opzichte van 2014 lijken er in 2020, zelfs na rekening te houden met de steekproefsamenstelling, meer lezers te zijn. De nipte insignificantie na toevoeging van cultuurparticipatieve ouders is mogelijk een steekproefeffect, gerelateerd aan de kleinere steekproef vanwege de COVID-19 pandemie. Wat betreft de achtergrondvariabelen, vonden we voor algemeen leesgedrag daarnaast dat meer hoogopgeleiden lezen, evenals mensen die opgroeiden in cultuuractieve gezinnen. Minder ouderen, evenals minder mannen lezen dan jongeren en vrouwen.

Heel gelijkaardige resultaten werden gevonden voor het lezen van fictie. In 2020 waren er meer fictielezers dan in 2014. Ook deze bevinding blijft overeind na controle voor leeftijd, geslacht en opleiding. Fictie lijkt aldus iets meer lezers te hebben dan in 2014, ook na controle voor bevolkingssamenstelling. Het effect verdwijnt pas na toevoeging voor cultuurparticipatie in het gezin van herkomst. Dit is waarschijnlijk een steekproefeffect. Evenals voor lezen in het algemeen, lezen meer vrouwen dan mannen fictie, evenals hoogopgeleiden en mensen uit een cultuuractief gezin. Leeftijd heeft geen effect op het lezen van fictie.

Voor non-fictie zijn de resultaten verschillend: in de bivariate analyses zagen we dat in 2020 een grotere proportie deelnemers non-fictie las in 2014 en 2009. In de multivariate analyse voor non-fictie zagen we dat het (in de bivariate analyses al zeer nipte) effect van 2009 verdween. Voor 2014 geldt dit niet. Na controle voor leeftijd, geslacht, opleiding en cultuurparticipatieve ouders, lezen meer respondenten in 2020 dan in 2014. De overige effecten op het al dan niet lezen van non-fictie, zijn dan weer zeer gelijkaardig met de effecten uit de twee voorgaande analyses. Minder mannen lezen non-fictie dan vrouwen, terwijl meer mensen met een hoger opleidingsniveau non-fictie lezen dan mensen

met een laag opleidingsniveau. Ook meer mensen uit gezinnen waar cultuur actief beleefd wordt, lezen non-fictie. Leeftijd heeft geen effect op het lezen van non-fictie.

De gevonden resultaten tonen aldus dat de proportie lezers in Vlaanderen, zowel voor het lezen in het algemeen, van fictie als non-fictie in 2020 is toegenomen in vergelijking 2014. Deze effecten blijven bestaan na controle voor verschillen in steekproefsamenstelling (leeftijd, geslacht en opleiding). Cultuurparticipatieve ouders verandert dit, maar dit kan een steekproefeffect zijn.

De onderwijskloof tussen laag- en hogeschoolden omtrent het lezen van fictie nam in de periode van 2009 tot 2020 licht af. Dit is met name te danken aan een verkleining van het verschil tussen mensen met een diploma secundair onderwijs en laaggeschoolden. Tussen mensen met een diploma hoger secundair onderwijs en hogeschoolden nam het verschil in 2014 toe, maar in 2020 terug af naar een niveau dat gelijkaardig is met dat van 2009.